

Michał Parczewski

Sanok-Biała Góra, woj. krośnieńskie. Stanowisko 3

Informator Archeologiczny : badania 21, 70-71

1987

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

i 4 fr. paciorków silnie przepalonych w ogniu. Z kołmi grób 146 zawierał jedno skupisko czyszonych kości złożonych w całości w piasku, w wśród nich było 29 fragm. (część bardzo drobnych/ przedmiotów z brązu, 16 paciorków szklanych i 1 fr. pierścionka szklanego mocno przepalonych w ogniu. Z grobów pochodziły jeszcze takie zabytki brązowe jak: 2 fr. bransolety torbowanej, 4 fr. trzonek szpil, 2 fr. blaszek brązowych i 2 fr. bransolety z grubego drutu brązowego o przekroju kwadratowym, tarczka spiralna z drutu brązowego i koralik kościelny.

Potwierdziło się również istnienie w obrębie cmentarzyska krzemieniarzkiej pracowni neolitycznej występowaniem dużej ilości narzędzi z krzemienia, odpadu krzemianego i narzędzi z kamienia jak: tłuczki, siekierka trapezowa i fr. podkładek [?] do gładzenia. Wystąpiła również ceramika neolityczna z ornamentem wstęgowym.

Groby grupowały się w dwa skupiska, północno-wschodnim i południowo-zachodnim. Kształty ich jam były przeważnie nieregularne w poziomie i w pionie, jedynie w 10 dachy się okraślić w przybliżeniu kształt okrągły i owalny w poziomie oraz nieckowaty w pionie. Tylko opisany wyżej grób 151 miał kształt prostokątny w poziomie a nieckowaty w pionie.

Paleniska wystąpiły: jedno w obrębie południowozachodniego skupiska grobów, drugie na południe od skupiska północnowschodniego. Pierwsze, prawie okrągłe o wym. 1 m x 90 cm i głęb. 130 cm było do głęb. 60 cm zniszczone wkopem współczesnym. Do głęb. prawie 100 cm wypełnione było grudami polepy i drobnolukkiego węgla drzewnego, czasami wystąpiły drobne fragmenty ceramiki. Drugie palenisko pojawiło się na głęb. 22 cm jako bruk kamienny i sięgało do gł. ok. 45 cm. W warstwie paleniska znalazły się węgleki drzewne i drobne grudki polepy. Wśród kamieni znaleziono dwa tłuczki i kilka fragm. służących jako podkładki? do gładzenia. Do paleniska od strony północno-zachodniej prowadziła ścieżka z ubitego piasku:

Zabytki potwierdzają wcześniejsze datowania cmentarzyska na III i IV okr. ep. brązu, z tym że wystąpiła zdecydowana przewaga zabytków II okresu: wazy guzowe, wazy dwustożkowe karbowane na żaluzie, misy karbowane na żaluzie, szpila pastorałowa f szpila z główką profilowaną.

Badania potwierdziły również założenia cmentarzyska na neolitycznej osadzie /pracowni krzemieniarzkiej/.

W związku z występowaniem tak ciekawych materiałów naukowych i niszczeniem ich, badania będą kontynuowane.

Materiały i dokumentacja znajdują się w Muzeum w Raciborzu.

SANOK-BIAŁA GÓRA
woj. krośnieńskie
Stawisko 3

Uniwersytet Jagielloński
Instytut Archeologii
w Krakowie

Badania prowadził dr Michał Parczewski. Finansował OJ oraz MKZ w Krośnie. Trzeci sezon badań. Osada wielokulturowa, głównie epoka brązu, okres lateński i wczesne średniowiecze.

W 1987 r. odsłonięto 172,5 m² w części północno-zachodniej stanowiska, nawiązując do wykopów wcześniejszych. Ujawniono 13 obiektów osadowych [nr nr 35-37, 39-48/ i 26 dołków poskupowych. Ponadto rozkopano większą część fragmentarycznie uchwyconego obiektu 8.

Większość jam osadowych [nr nr 8, 39, 41-48/ pochodzi z czasów prahistorycznych. Z wczesną epoką brązu wiąże się najprawdopodobniej jama 42 [walcowata, o średnicy 128 cm/, a z okresem występowania grupy tarnobrzeskiej - podobnego kształtu jama 41.

Dwa obiekty pochodzą ze środkowego lub późnego okresu lateńskiego, a ich zawartość kulturowa świadczy o bliskich związkach miejscowego osadnictwa z plemionami celtyckimi. Jama 8 była owalną w rzucie poziomym, o wymiarach 480 x 300 cm [szerokość uchwycono częściowo/, głębokość 100 cm, z sięgającymi poniżej dna dołkami szupowymi. Owalna jama 45 [wymiar 260 x 230 cm, głębokość 115 cm/ leżała tuż obok ku zachodowi. W wypełniarkach obydwu obiektów zebrano m.in. kilkanaście ułamków naczyń ugrafitowych, fragmenty celtyckiej ceramiki toczonej, a przy dnie jamy 8 znajdował się fragment orna-

mentowanej bransolety z nefitowskiego półprzezroczystego szkła, o chronologii raczej /wg doc. dr. Z. Woźniaka/ środkowolatędzkiej. W jamie 8 odkryto też szczątki przedmiotów żelaznych oraz otoczak - "jajko" kamiennie. Z późnym okresem wpływów rzymskich trzeba łączyć uytkowanie jamy 44, posiadającej charakter dużego paleniska o regularnym prostokątnym /166 x 120 cm/ zarzycie.

Cztery obiekty mają związek z osadą wczesnośredniowieczną z drugiej poł. XI - pierwszej poł. XIII w. Trzy jamy /nr nr 35, 37 i 40/ należą do wydłużonych, mniej lub bardziej regularnych obiektów określanych niekiedy jako "wannowate". Wymiary dwóch rozkopanych w całości wynoszą 330 x 170 cm /ob. 35/ i 310 x 160 cm /ob. 37/. Znaleziono w nich ceramikę, a także nóż żelazny /ob. 37/ i ostatek z płaskowca /ob. 35/. Obiekt 36 to częściowo zniszczony piec kopułkowy, gruszkowaty w rzucie poziomym, z prawie kolistą komorą paleniskową o średnicy ok. 55 cm i z wylotem od strony południowej. Wewnątrz zebrano liczne ułamki naczyń. Sezon 1987 zamyka pierwszy etap prac na omawianym stanowisku.

SIERADZ
woj. sieradzk
Stanowisko 3

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne
w Łodzi

Badania prowadził mgr Andrzej Pelisiek. Finansował WKŻ
w Sieradzu i Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne w
Łodzi. Drugi sezon badań. Osada kultury mierzanowickiej.

Celem badań jest ujawnienie osadnictwa w neolicie i we wczesnej epoce brązu w dorzeczu Grabi. Przebadano obszar 400 m². Przylegał on do strefy badanej w roku ubiegłym. Rozpoznano zaplecze budowli szalazowej i określono wielkość osady.

Ruchomy materiał zabytkowy zalegał w próchnicy oraz bezpośrednio pod nią w stropie warstwy żwirów. Tworzyły go głównie fragmenty ceramiki i przedmioty krzemienne. Wśród ceramiki wyróżniają się fragmenty dużych naczyń z guzkami pod krawędzią. Sporadycznie występuje zdobienie sznurem w postaci poziomych pasm podłużnych lub poprzecznych odcisków. Inwentarz krzemiany reprezentowany jest wyłącznie przez surowce niemiejskowe: czekoladowy, świecicichowski i pasiasty. Charakterystyczna jest dwuścienneść form narzędziowych z najbardziej spektakularnymi szkieletami. Nie zarejestrowano już obiektów osadowych.

Odkryty materiał potwierdza wcześniejsze przypuszczenia co do funkcji i chronologii stanowiska. Jest to krótkotrwała osada ludności kultury mierzanowickiej przybyłej prawdopodobnie ze strefy lesów sandomiersko-opatowskich.

Materiały przechowywane są w zbiorach Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego w Łodzi.

Badania na stanowisku zakończone.

SZKONOWICE, gm. Kazimierza Wielka
woj. kielecki
Stanowisko "G"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej
Zakład Archeologii Małopolski
Pracownia Archeologiczna
w Igołomi

Badania prowadził dr Krzysztof Tunia. Finansował MOAR -
Kielce. Szósty sezon badań. Neolityczny system fortyfikacji
Osada kultury trzcinieckiej.

W 1987 r. odsłonięto obszar o łącznej powierzchni 4 arów w obrębie dwóch wykopów badawczych - XIII i XIV. Celem prac była kontynuacja rozpoznania przebiegu neolitycznego założenia obronnego. Wykop XIII miał na celu zbadanie strefy południowo-wschodniego narożnika systemu umocnień, XIV zaś ustalenie położenia elementów fortyfikacji ograniczających od wschodu centrum założenia. Ustalono, iż rejon